

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Циклова комісія
образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичного та
навчального роботи

 С.Б. Жильцов
2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОЛЬОРОЗНАВСТВО

галузь знань 0202 «Мистецтво»
для спеціальності 5.02020501 *Образотворче мистецтво*
(освітньо-кваліфікаційний рівень «молодий спеціаліст»)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Циклова комісія викладачів образотворчого мистецтва та дизайну

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОЛЬОРОЗНАВСТВО

галузь знань 0202 «Мистецтво»
для спеціальності 5.02020501 *Образотворче мистецтво*
(освітньо-кваліфікаційний рівень «*молодший спеціаліст*»)

Робоча програма дисципліни «Кольорознавство» для студентів за напрямом підготовки 0202 «Мистецтво», спеціальністю 5.02020501 «Образотворче мистецтво».

«24» серпня 2015 року - 21 с.

Розробники: М.І. Ладоненко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні викладачів циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну

Протокол від. «25» серпня 2015 року № 1

Голова циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну

Ладоненко М.І.
(підпис)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

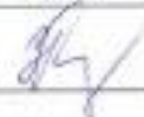
Заступник директора

з навчальної роботи

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

(С.І. Дем'яненко)

(З.Л. Гейхман)

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка за спеціальністю 5.02020501 «Образотворче мистецтво».

Протокол від «31» серпня 2015 року № 1

«31» серпня 2015 року

Голова (М.В. Братко)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	5
1. Опис навчальної дисципліни.....	7
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	8
3. Програма навчальної дисципліни.....	10
4. Структура навчальної дисципліни.....	11
5. Навчально-методична карта дисципліни «Кольорознавство».....	12
6. Теми практичних занять.....	13
7. Самостійна робота.....	13
8. Індивідуальні завдання.....	13
9. Методи навчання.....	14
10.Методичне забезпечення курсу.....	14
11.Методи контролю.....	17
12.Розподіл балів, які отримують студенти.....	18
13.Очікувані результати.....	19
14.Рекомендована література	
Базова.....	20
Допоміжна.....	20
15.Інформаційні ресурси.....	21

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Кольорознавство» є нормативним документом Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено цикловою комісією викладачів образотворчого мистецтва на основі освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів, відповідно до навчального плану для спеціальності 5.02020501 «Образотворче мистецтво».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», алгоритму вивчення навчального матеріалу «Кольорознавство».

Кількість годин, відведених навчальним планом на рік дисципліни, становить 54 год., із них: 12 год. - лекції, 10 год. – практичні заняття, 6 год. - індивідуальна робота, 24 год. - самостійна робота, 2 год. - підсумковий контроль.

Кольорознавство - прикладна частина науки про колір. В ній даються рекомендації з науково обгрунтованого використання кольору в різних сферах людської діяльності: медицині, промисловості, космонавтиці і особливо мистецтві. Разом з народженням образотворчого мистецтва почалися пошуки комфортних кольоросполучень з точки зору їх емоційного впливу, легкості розпізнавання образів, символіки тощо. Пошуки вирішення цих проблем є основним завданням кольорознавства до цього часу.

В залежності від того, на яку галузь людської діяльності орієнтується кольорознавство, спектр його завдань змінюється. Для психології та педагогіки знання про колір набувають великого значення, а саме, питання емоційного впливу кольору та вікових особливостей кольоросприймання; фізика вивчає явища утворення спектру та вимірювання кольору; у природознавстві колір рослинних та тваринних організмів може розглядатися

як спосіб регулювання та збереження енергії; у мистецтві всі знання про колір синтезуються, виділяючи за основу проблеми кольорової гармонії та естетичного й психологічного впливу кольору на людину.

Дисципліна «Кольорознавство» об'єднує базові предмети в галузі мистецтва та призначена для надання системних відомостей про колір, його фізичні та психофізіологічні властивості. Вивчення навчальної дисципліни «Кольорознавство» тісно пов'язане з вивченням інших професійних дисциплін, таких як: «Живопис», «Композиція», «Декоративно-прикладне мистецтво», «Методика навчання образотворчому мистецтву», «Технологія олійного живопису», тощо.

У навчальній програмі розглянуті узагальнені та систематизовані закономірності сприйняття кольору, які допоможуть студентам досягнути мистецтво живопису, розвинути асоціативно-образне мислення, художню уяву, вміння спостерігати, співставляти та аналізувати колір і виявляти власну індивідуальність в образотворчій діяльності.

Програмою освоюється та вивчається образотворча сторона кольору, котра в сполученні з вправами по кольорознавству вирішує задачу підготовки викладача образотворчого мистецтва, який в своїй професійній діяльності повинен кваліфіковано використовувати засоби смислової та кольорової виразності.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна
Модуль – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 5.02020501 «Образотворче мистецтво»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		3-й
Загальна кількість годин - 54		Семестр
		5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,78 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Молодший спеціаліст»	Лекції 12 год.
		Практичні 10 год.
		Самостійна робота 24 год.
		Індивідуальні завдання: 6 год.
		Модульний контроль: 2 год.
		Вид контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: знайомство з наукою про колір в її історичній ретроспективі, осмислення досвіду накопиченого людством в цій галузі, підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з кольорознавства, розвиток у студентів колористичного мислення, вміння втілювати ідеї, замисли, почуття за допомогою кольору.

Завдання:

- освоєння історико-філософських питань з теорії основ кольорознавства;
- засвоєння основних колористичних понять, взаємодії світла і кольору та світлових явищ як причини виникнення кольору;
- поглиблення теоретичних знань кольорової естетики та кольорової гармонії;
- виховання розвиненого професійного кольорового мислення;
- оволодіння термінологією кольорознавства;
- вміння практично та якісно вести спрямований пошук кольорових рішень у будь-якому творі образотворчого мистецтва відносно психофізичних характеристик кольорів та кольорових сполучень;
- виховування у студентів працьовитості, відповідальності до виконання завдань курсу, дисциплінованості, самостійності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів мають бути сформовані такі **предметні компетентності:**

- здатність розвивати колористичні здібності та перетворювати теоретичні знання в метод професійної творчості;
- готовність застосовувати основні закономірності кольорової композиції, проявляючи професійні навички роботи з кольором у поєднанні з будь-яким матеріалом, формою, простором;
- готовність застосовувати сучасні методи дослідження основних категорій і проблем вчення про колір: систематика і класифікація, естетична оцінка кольору, асоціації, символіка;

- вміння узагальнювати тональні градації, переводити тонально-об'ємні зображення в силуетні або лінійно-площинні;
- володіння колористичним сприйняттям кольорових сполучень в натурній постановці;
- вміння створювати гармонійне кольорове зображення у композиціях, використовуючи методики гармонізації кольорових сполучень;
- вміння використовувати прийоми створення виразного колористичного образу, засоби та символічні властивості кольору у творчій та педагогічній діяльності;
- вміння враховувати асоціативні та оптичні властивості кольору у живописних та декоративних композиціях;
- вміння створювати цілісний образ, розкривати основу сутності зображуваного за допомогою кольору;
- готовність до оволодіння методикою викладання основ кольорознавства, користуючись наочними засобами в структурі навчального процесу;
- здатність розробляти методично-дидактичний матеріал з вивчення кольору: використання різних прийомів і художніх технік у творчих завданнях та репродуктивні завдання і вправи по вивченню різних характеристик кольору, кольорової гами, контрастів, певного колориту тощо;
- готовність до аналізу та оцінювання колористичного рішення в учнівських художніх творах з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей школярів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні поняття кольорознавства.

Тема 1. Кольорознавство. Культурологічні аспекти кольору. Історія розвитку науки про колір.

Тема 2. Характеристики кольору та кольорових сполучень.

Змістовий модуль 2. Особливості кольоросприймання.

Тема 3. Психофізіологічний вплив кольору на людину.

Тема 4. Колір в образотворчому мистецтві. Сприйняття кольору.

Тема 5. Контраст і нюанс кольору та тону.

Тема 6. Змішування кольорів.

Тема 7. Колір у графічному дизайні та рекламі.

Тема 8. Функція кольору в природі та у інтер'єрі.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Основні поняття кольорознавства.									
1.	Тема 1. Кольорознавство. Культурологічні аспекти кольору. Історія розвитку науки про колір			2	2			2	
2.	Тема 2. Характеристики кольору та кольорових сполучень			2	2		2	2	
	Разом за змістовим модулем 1	14	10	4	4		2	4	
Змістовий модуль 2. Особливості кольоросприймання.									
3.	Тема 3. Психофізіологічний вплив кольору на людину			2	2			4	
4.	Тема 4. Колір в образотворчому мистецтві. Сприйняття кольору			2	2		2	4	
5.	Тема 5. Контраст і нюанс кольору та тону			1	1			4	
6.	Тема 6. Змішування кольорів			1	1			4	
7.	Тема 7. Колір у графічному дизайні та рекламі			2			2	4	2
	Разом за змістовим модулем 2	40	20	8	6		4	20	2
	Разом за навчальним планом на III семестр навчання	54	30	12	10		6	24	2

5. Навчально – методична карта дисципліни «Кольорознавство» II курс

Разом 54 год., лекції – 12 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 24 год., індивідуальна робота – 6 год., модульний контроль – 2 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Модулі	Змістовий модуль I						Змістовий модуль II					
Кількість балів за модуль без ІНДЗ	34 балів						62 балів					
Назва модуля	Модуль I Основні поняття кольорознавства.						Модуль II Особливості кольоросприймання					
Лекції	1		2		3		4		5		6	
Дати												
Теми лекцій	Кольорознавство. Культурологічні аспекти кольору. Історія розвитку науки про колір (1 бал – відвідування)		Характеристики кольору та кольорових сполучень. (1 бал – відвідування)		Психофізіологічний вплив кольору на людину (1 бал – відвідування)		Колір в образотворчому мистецтві. Сприйняття кольору (1 бал – відвідування)		Контраст і нюанс кольору та тону. Змішування кольорів (1 бал – відвідування)		Колір у графічному дизайні та рекламі. (1 бал – відвідування)	
Теми практичних занять	Кольорове коло Гьоте (10 балів + 1 бал – відвідування)		Композиція з хроматичними та ахроматичними кольорами (10 балів + 1 бал – відвідування)		Кольорова асоціативна композиція «Настрій» (10 балів + 1 бал – відвідування)		Створення кольорових композицій через сприйняття класичного музичного твору (10 балів + 1 бал – відвідування)		Кольоровий контраст та нюанс (10 балів + 1 бал – відвідування)			
Самостійна робота	Розтяжки основних хроматичних кольорів (5 балів)		Розтяжки основних ахроматичних кольорів (5 балів)		Кольорова асоціативна композиція «Смак» (солодкий, кислий, гіркий) (5 балів)		Створення кольорових композицій під враженням від музичальних творів різних стилів (5 балів)		Натюрморт в теплій гамі (5 балів)		Натюрморт в холодній гамі (5 балів)	Створення творчої композиції в техніці імітації вітража (5 балів)
Підсумковий контроль	25 балів екзамен											

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Кольорове коло Гьоте	2	10
2	Композиція з хроматичними та ахроматичними кольорами	2	10
3	Кольорова асоціативна композиція «Настрій»	2	10
4	Створення кольорових композицій через сприйняття класичного музичного твору	2	10
5	Кольоровий контраст та нюанс	2	10
	Разом	10	50

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Розтяжки основних хроматичних кольорів	2	5
2	Розтяжки основних ахроматичних кольорів	2	5
3	Натюрморт в теплій гамі.	4	5
4	Натюрморт в холодній гамі	4	5
5	Кольорова асоціативна композиція «Смак» (солодкий, кислий, гіркий)	4	5
6	Створення кольорових композицій під враженням від музикальних творів різних стилів	4	5
7	Створення творчої композиції в техніці імітації вітража	4	5
	Разом	24	35

8. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види та особливості кольорових кіл	2
2	Особливості впливу того чи іншого кольору на психофізичний стан людини	2
3	Значення кольорів у різних країнах	2
	Разом	6

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні:* лекція (традиційна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: виконання індивідуальних навчальних проектів (творчі роботи).

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методичне забезпечення курсу

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ наочні матеріали (ілюстрації, репродукції робіт світових та вітчизняних майстрів);
- ✓ електронні презентації.

11. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Кольорознавство» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й термін контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4 – бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці 8.1 та 8.2.

Табл. 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1.	Відвідування лекцій.	1	6	6
2.	Відвідування практичних (семінарських занять).	1	5	5
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	7	35
4.	Робота на практичному занятті.	10	5	50
5.	Підсумковий модульний контроль	25	1	25
	Підсумковий рейтинговий бал			121
	Коефіцієнт			2.01
	Екзамен			40

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

13. Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент:

- володіє понятійним апаратом з дисципліни «Кольорознавство»;
- технічно грамотно виконує вправи з кольорознавства;
- аналізує та передає кольоровий стан природи або композиції в процесі творчої роботи;
- розпізнає та співставляє світлотіні та хроматичні контрасти;
- орієнтується у особливостях психології сприйняття кольору та його символіці;
- використовує методики гармонізації кольорових сполучень;
- вирішує у кольорі остаточну ідею композиційно-цілісного рішення творчої роботи з урахуванням емоційно-чуттєвого сприйняття;
- використовує прийоми створення виразного колористичного образу, засоби та символічні властивості кольору у творчій та педагогічній діяльності;
- враховує асоціативні та оптичні властивості кольору у живописних та декоративних композиціях;
- створює цілісний образ, розкриває основу сутності зображуваного за допомогою кольору;
- має готовність до оволодіння методикою викладання основ кольорознавства, користуючись наочними засобами в структурі навчального процесу;
- має готовність до аналізу та оцінювання колористичного рішення в учнівських художніх творах з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей школярів.

14. Рекомендована література

Базова:

1. Иттен И: Искусство цвета / И. Иттен. – М.: Аронов, 2001. – 96 с.
2. Медведев В. Ю. Цветоведение и колористика: учеб. пособие (курс лекций) / В.Ю. Медведев. — СПб.: ИПЦ СПГУТД, 2005. — 116 с.
3. Никитина Т. А. Цветоведение и колористика. Цвет в промышленном дизайне: учеб. Пособие / Т.А. Никитина. – СПб.: Изд-во Политехн. ун-та, 2008. – 144 с.
4. Печенюк Т. Кольорознавство / Т. Печенюк. – К.: Грані-Т, 2009. – 192 с.

Допоміжна:

1. Бренда Маллон. Творческая визуализация и цвет / Бренда Маллон. – М.: Галактион, 2001. – 192 с.
2. Все о технике: Цвет. – АРТ-РОДНИК, 2002. – 144 с.: ил.
3. Гете И.-В. Об искусстве / И.-В. Гете. – М.: Искусство, 1975 – 632 с.
4. Кандинский В. О духовном в искусстве / В. Кандинский. –Л. 1990. – 61 с.
5. Купер М. Язык цвета / М. Купер. – М.: Эксмо, 2001. – 53 с.
6. Претте М.К. Как понимать искусство: Живопись. Скульптура. Архитектура. История, эпохи и стили / Мария Карла Претте, Альфонсо Де Джорджис: Пер. с итал. – М.: ЗАО "Интербук-бизнес", 2002. – 432 с.: ил.
7. Шереметева Г. Б. Семь цветов здоровья: воздействие цветом / Г. Б. Шереметева. - М. : ФАИР-ПРЕСС: Гранд, 2003. - 368 с.
8. Юрьев Ф.И. Цвет в искусстве книги / Ф.И. Юрьев. – К.: Издательское объединение "Вища школа", 1987. – 248 с.: ил.

15. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>

Робоча програма навчальної дисципліни

«Кольорознавство»

Укладач: Ладоненко Марія Ігорівна, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

«Кольорознавство». Програма навчальної дисципліни / Укладач Ладоненко М.І. – К.: Університетський коледж Київського університету імені Бориса Грінченка, 2015.